

Mihnea Urs

Îți scriu din Mont i Real

11.01.2008

Uite, am ajuns, uite că am ajuns, uite cum am ajuns! Nimic nu mă mai poate opri acum să ajung, pentru că deja am ajuns. Acum nu mai am niciun dubiu. Există, iată, cu adevărat pământ de partea cealaltă a Atlanticului. Acum pot în sfârșit să confirm și te rog să le confirmi și tu celorlalți. Calculele noastre au fost corecte. Filmele americane există! Acum două zile am aterizat în ținuturile de peste granița de nord a Statelor Unite, în teritoriul unde sălășluiesc doar bikerii de la Hell's Angels, urșii bi-polari și Circul Soarelui cu Dinți, orașul Montréal... pe Saint Laurent... da' chiar, de ce nu i se zice *sur* Saint Laurent? Montréal sur Saint Laurent. Că e pe râul Saint Laurent doar. Nu? Ar suna mai franțuzește, mai *chic* și ar umfla în pene și mai mult spiritul naționalist quebecos, cât și piața imobiliară din zonă... sau ceva. „Sau ceva“ trebuie să adaugi în general când îți dai seama că ceea ce ai spus nu reprezintă decât vag ceea ce ai gândit și când știi că mai e loc mult de interpretare.

Dar serios vorbind acum sau ceva. Nu pot să cred că îți scriu de-aici. Adică de-abia acum două zile, pe Otopeni, doar erai de față când Georgia mă trăgea cu forță și cu grabă de geacă spre punctul de *check-in* în timp ce eu urlam încercat de lacrimi „Adio prieteni!“, cu tragedia a trei zile de whisky în suflu, cu o mână crispată pe un

stâlp și cu cealaltă chircită în aer către... către voi, către acasă, către ceea ce nu va mai fi acasă, către ceea ce mereu va rămâne acasă, către ceea ce în momentul ăla devenea trecutul meu... trecutul meu... da, și apoi m-am aruncat pe jos și am început să zgârii cu unghiile dalele de marmură ale aeroportului Otopeni, dalele alea pe care răsună romantic și comercial tocurele stewardeselor și rotițele valizelor călătorilor, așa, ca un permanent fond sonor pentru anunțuri de genul „*Good morning passengers. This is the pre-boarding call for Flight 321ȘI to Montréal...*” Asta în timp ce Georgia, ajutată și de personalul aeroportului, mă trăgea de picioare în direcția opusă, în direcția unde mi se punea ștampila de emigrare către un ținut de peste Atlantic despre care știam doar că trebuie să fie ceva cam ca în filmul *Fargo*. Da, și zic acu', la doar trei zile, mi-am lipit obrazul înlăcrimat de ferestruica avionului și am încețoșat-o cu condens de Johnny Walker într-un oftat prelung și dezolat, și acum uite că am ajuns. Am ajuns aici și am net... am net și îți trimit primul meu e-mail din exil. Apropo de ferestruică... cine oare a inventat ferestruica? Adică existau deja ferestre, bun, dar ferestruica asta cum a apărut? Pesemne că cineva a zis la un moment dat: „Dom'le, fereastra asta e prea mare, e prea multă lumină aici, hai să facem fereastra mai mică și de-aci încolo să-i spunem ferestruică.” Și așa i-a rămas numele. Așa cred. Altfel nu-mi explic.

Georgia, scumpa, m-a lăsat pe mine să stau la ferestruică în timp ce ea a urmărit un film de avion pe ceafa călătorului din față. Filmele astea de avion sunt pentru cinematografie cam ce este muzica de lift pentru muzică... sau muzica de așteptare la telefon tot pentru muzică. Adică uneori, recunosc, poate fi chiar bună. De fapt,

să știi că la unele instituții muzica de așteptare la telefon este chiar foarte relaxantă, un *lounge* dezanrenant ce te lasă pe gânduri. Oare i se spune muzică *lounge* pentru că aștepți pe ea ca într-un *lounge* de așteptare? Posibil. Ori-cum, ea e pusă acolo la aparat ca să calmeze fiara în care se metamorfozează automat orice client atunci când e nevoit să treacă prin dezumanizanta birocratie a tastelor: „Pentru a apăsa pe unu tasteți 4”. Da, deci, am stat în avion pe locul de la ferestruică și m-am uitat mult prin ea pe drum încoace. Nu de alta, dar ca să văd dacă într-adevăr se observă terenul trecând pe sub noi sau avionul doar stă pe loc montat precum o tiribombă din parcul de distracție zgâlțâindu-ne de-abia un pic așa, numai cât schimbă ăștia studioul în jur și atunci când ne dăm jos, pac, America! Știi, ca în *Truman Show*? Mă știi doar că sunt solipsist. Dar nu, e OK de fapt că am urmărit eu pe geam tot drumul de sus exact ca pe o hartă. Adică chiar se vedea scris pe jos, pe sol, pe ape, „Olanda, Dorsala Atlantică, Insulele Azore, scara 1:1 000 000, tot...” Noi am aterizat până la urmă pe locul unde scria Montréal.

Aici, pe aeroportul așa-zis Trudeau, o adrenalină suprarrenală m-a făcut să simt că plutesc printre ceilalți oameni... oameni ce sincer mă așteptam să arate altfel, ca pe partea cealaltă a globului firește, să meargă cu spatele și în mâini cel puțin, dacă nu și obiectele să pice în sus. Totul, aici, credeam și speram să fie altfel. Măcar aerul să fie alcătuit din metan precum în atmosfera din Titan. Da, la satelitul lui Saturn mă refer. Am fost însă un pic deziluzionat când am realizat că atmosfera e doar ca într-o unei zi de luni din luna ianuarie. Era un aeroport ca oricare alt aeroport, cu pasageri ca orice alți pasageri, doar cu particularitatea deloc exotica anume că era bilingv și

pasagerii erau bisexuali. Simțeam totuși ceva. Simțeam că plutesc. Asta era! Asta era altfel. Graviția. Da! Graviția e altfel aici, eram sigur! Iată, legile fizicii sunt diferite! Plutesc printre alți oameni ce arată la fel ca noi. Auzisem eu cum că polul magnetic real acum s-a mutat undeva în nordul provinciei Ontario, deci asta trebuie să fie! Dar nu. Nu. Nu era graviția. Eram doar pe una din benzile acelea rulante ce te duc, te duc, te duc orizontal și iar te duc. Și banda asta rulantă ne-a apropiat considerabil de mult de comitetul de primire format din cumnați ce ne așteptau cu dinții-nfiți în pumnii-nlăcrimați. Cumnata mea Mona, deci sora Georgiei, și soțul ei Dorin.

Ne-am îmbrățișat strâns dar sleit cu toții și, după ce au insistat să le răspundem la întrebarea „Cum a fost zborul?“, au ținut neapărat să ne ajute la tras geamantanele 'celea mari pe rotile. Venit-au cu două mașini, așa că eu m-am îndreptat către una din ele, cea a lui Dorin, în care urma să ne transportăm doar noi doi, băieții, gen. Pentru un oarecare motiv, cumnații veniseră cu două mașini. Doi oameni, două mașini. Scurt. O mașină pe cap de locuitor. „Asta e America! Asta e Canada!“, mi-am spus. Dar de fapt am aflat că era doar un tertip ca să ne încapă nouă toate bagajele. Șase valize din alea mari cu tot ce am găsit noi mai drag prin casă. Dorin ăsta... mă mai văzusem cu el o dată înainte, în țară, așa că dialogul s-a legat ușor. Ușor penibil. Adică, nu prea mult penibil. În orice caz, neimportant. Șerpuim noi ca să ieșim din parcare pe rafturi a aeroportului, când o barieră cu semnul „Arrêt“ se ridică și ne lasă să ieșim în spațiul futurist-distopic întortocheat și alb al autostrăzilor canadiene. Da, ceva era altfel. Am simțit acum. Frumos drum! O înspăimântătoare autostradă largă de tip nou, american, prinsă în

încolăcirea ei megalitică cu alte și alte autorute de către Sălbaticul Alb Polar, The Real White Supremacist, Marele Rasist, Frigul. A fost una dintre primele impresii peste care a trebuit să trec... *ad litteram*. Am mai simțit și cum Volkswagenul Passat al lui Dorin huruie pe asfaltul ne-natural de alb, de sărat și de neuniform al Canadei și știu că prima mea întrebare a fost: „De ce există și aici gropi și crăpături?“ Căci nu care cumva să crezi, tizule, că ăștia au drumuri ca nemții! Nici vorbă! Sunt niște platforme de asfalt relativ zdrelite și cam găunoase, nu chiar ca la noi dar în niciun caz ca la ei. Un fel de ca la nimenea. Dorin a tăcut o clipă după care, cu vocea sugrumată, mi-a răspuns: „Cel al cărui nume nu îl putem rosti“. Am știut ce vrea să zică. Frigul. Am aflat așadar că această bestie, Frigul, mușcă din asfalt, din oameni, din mașini, din copii, din decembrie... până în aprilie (până și din aprilie) când tradiția cere să îi fie sacrificați Fiarei optzeci și opt de oameni ai străzii pentru ca bestia să plece. Frigul. Desigur, nenorocita asta de condiție atmosferică înregistra ieri, zece ianuarie, pe bordul Volkswagenului lui Dorin, minus douăzeci și cinci de grade. Serios. Și în plus mi s-a atras atenția că dacă e luat în considerare Factorul Vânt, și ar trebui să fie luat în considerare căci e mâna dreaptă a Frigului, se simte ca la minus trei'două. Din cauza șocului sosirii și a faptului că beau din octombrie, am trecut de terminalul aeroportului în Volkswagen uitând să mă îngrozesc de ce se întâmplă afară, dar ceasul de la bord m-a anunțat că situația mea e critică. Practic, beau de frică și îmi ține de frig. Dorin m-a încurajat spunându-mi că totul e în regulă, minus douăzeci și cinci neînsemnând de fapt nimic grav și că Marele Rău urmează să se întâmple în februarie, atunci când vor fi minus

patruzeci. Mi-a spus-o nu ca un torționar frenetic, ci ca un trist adaptat al locului, de-acolo din stânga mea, de la volanul Volkswagen-ului său Passat, mașina importată din Germania dar neimportantă în Germania. „Ce dracu' caut aici?” ar fi trebuit să fie atunci întrebarea din mintea mea și să mă arunc din mersul mașinii. Dar, nu. Căci pentru o clipă mintea mi-a fost perturbată de un mare tir de tip american, un tir din ăla ca în filmul cu Silvester Stalone, *Over The Top* se chema, un dragon splendid albastru ce se deplasa colosal pe asfaltul ăla teribil, nu ca să transporte cereale, ci ca să umilească mașiniștii de clasă joasă cum eram noi. Am văzut cu coada ochiului pe geamul din dreapta cum o creatură mitică de tip Nephilim răcnește cu putere pe banda de alături și se aliniază magnific pe retina mea cuprinzându-mă în ideea că aici sunt în America, că aici e exact ca în filmele cu Stalone. Avea un cap bun, de balaur prietenos care își suflă flăcările prin opt coarne de argint dar apoi, târând un corp mercantilist și dreptunghiular, ne-a depășit pe autostradă. Ne-a depășit! Unde s-a mai pomenit ca un tir să depășească și să răvășească un Volkswagen Passat? Doar în America. Sau, mă rog, cum se cheamă provincia asta... Québec. Am scos un zbierăt de uimire și, văzând cinematicul autotransportor, m-am gândit că am făcut bine că am venit în America... Canada. Deci ce caut aici?

Întrebării ăsteia i-am răspuns deja sau cel puțin m-am prefăcut că-i răspund cu ceva timp în urmă, atunci când am acceptat, gemând de durere, să îmi părăsesc prietenii și familia, am acceptat să te părăsesc pe tine, bunul meu amic cu același nume, pentru ideea aventurieră a iubitei mele soții Georgia de a veni aici la sora ei, în Canada, pentru dragostea dintre Georgia și Mona,

pentru dragostea dintre Georgia și mine, pentru nădejdea irlandezului că în America e mai bine, pentru goana strămoșilor către Klondike și aur, pentru Nina, Pinta și Santa Maria, Dumnezeu să le odihnească, pentru cântecul piratului cum că mărele Caraibelor sunt pline de giuvaiere și condimente, și rom, pentru zvâcnirea îndrăgostitului de a-și urma iubita peste ocean sau pentru că în general iubesc iubitele și iubesc să călătoresc oriunde. De asta am plecat în Canada. Dar, oh! Nu-ți spun ce frică mi-a fost! Tu știi cât am urât să plec, tu știi cât am plâns în ultima jumătate de an pentru faptul că las în urmă treizeci de ani de prieteni buni, tu știi ca scriitor ce înseamnă durerea, tu știi ca scriitor cum e în Guyana Franceză (doar că la minus patruzeci de grade, nu plus), tu știi toate astea și de aceea îmi scrii acum, îmi scrii ca să-mi arăți unde am ajuns, cum am ajuns, de ce am ajuns ce am ajuns...

17.01.2008

Băi Alex, băi tizule, băi boule, uite ce îți răspund eu la e-mail: bine că ai ajuns cu bine, dar rău că ai ajuns cu rău. Am fost și eu, după cum bine știi, detașat acolo ca atașat, ca atașat al Ministerului de Externe, trei ani de zile din 2001. Ani formați din luni de zile. Luni formate din zile. Zile de luni formate din mine. Săptămâni în care toate zilele erau de luni. Șase zile de luni pe săptămână, iar a șaptea era duminică după care urma iar luni. Ce-i drept eu am stat la Toronto, nu la Montréal. La Consulatul României. Și ce-i și mai drept e că eu nu am emigrat, ci doar eram acolo la job, gen. Gen job. Gen get beget job. Generalul Get Beget. Așa mă numeam eu, gen. Gen. Get Beget.